

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 3

Good Governance in Basic Education Schools Under Nakhon Si Thammarat

Primary Educational Service Area Office 3

สิภาภรณ์ พัฒน์เชียร *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาคะกาญจน์ **

รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เลิศไกร ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล และเปรียบเทียบระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 154 คนและข้าราชการครูผู้สอน จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ One Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1)การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักคุณธรรม รองลงมาคือหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ 2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 3 จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม และด้านความร่วมมือมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม และด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate and to compare the administrative level of good governance and study problems and suggestions in development of the good governance in basic Education schools under Nakhon Si Thammarat primary Educational service area office 3. The sample used in the study were 154 administrators and 333 teachers. The research tools were questionnaire. The collected data were analyzed for frequency, percentage, mean standard deviation t - test and F - test was used for comparison.

The research findings were as follows:

1. The principles of good governance in basic Education school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 as a whole was at high level. When considered in each aspect at highest level. They ranked from the highest to the lowest as follows the principle of morality, the principle of transparency, the principle of responsiveness, the principle of cost-effectiveness, the principle of participation and the principle of rule of laws.

2. The opinions of the administrators and teachers towards the administration in the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 were not found significantly difference of significantly. It was found that as a whole and every aspect were the principle of morality, the principle of participation and the principle of rule of laws different were found significantly difference at level .01 of significantly. The principles of good governance in basic Education school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 as by sexes were different were not found significantly difference at level .01 of significantly. When considered in each aspect found the principle of rule of laws, the principle of morality and the

principle of responsiveness were found significantly difference at level .01 of significantly. The principles of good governance in basic Education school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 as by work experience were found significantly difference at level .01 of significantly and The principles of good governance in basic Education school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 as by work experience comparison of earnings not found significantly difference.

Keyword : Good Governance in Basic Education Schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานไว้ความว่า “ในบ้านเมืองของเราทุกวันนี้ มีเสียงกล่าวกันว่า ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลื่อม ความประพฤติที่เป็นความทุจริต หลากหลาย มีทีท่าจะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปยอมรับและสมยอมให้กระทำได้เป็นธรรมดา สถานการณ์เช่นนี้ ย่อมทำให้ชีวิตจิตใจของแต่ละคนมีดมัวลงไปเป็นปัญหาใหญ่ที่เปรียบเสมือน กระแสคลื่นไหลท่วมทั่วไปหมด จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการฝักคั้นดังกล่าว และพระบรมราโชวาทที่ทรงปรารภไว้อันแสดงว่า ทรงวิตกและห่วงใยภาวะที่สังคมวิกฤติ “เห็นผิดเป็นชอบ” ความหนึ่งตอนว่า “...ความเปลี่ยนแปลงตอนหนึ่งที่น่าวิตกก็คือ ทุกวันนี้ความคิดอ่านและความประพฤติหลายๆอย่าง ซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่วความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับแล้วพากันประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้สึกสะอึกสะอื้น จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถี

ชีวิตของแต่ละคนมีดมัวลงไป ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหน้าที่ของชาวพุทธจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหานี้ อย่างจริงจัง แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักให้มันคง ที่จะไม่ทำให้สิ่งใดๆที่ชั่วที่เลื่อม ต้องกล้าและบากบั่นที่จะทำแต่สิ่งที่เป็นความดี เป็นความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ผลความประพฤติดี ปฏิบัติชอบบังเกิดเพิ่มพูนขึ้น และคำจูนส่วนรวมไว้ไม่ให้เลื่อมทรุดลงหากให้กลับฟื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ...” (ธรรมาภิบาล ออนไลน์)

การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันเป็นพลังการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่อาจจะเข้ามาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม

ความโปร่งใส และความร่วมมือกันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2545)

จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารศึกษาโดยเน้นการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นทำให้สถานศึกษาจึงต้องตระหนักในการบริหารใหม่ให้มีความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความเชื่อถือในสถานศึกษา ซึ่งการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคในสังคม สร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งทุกส่วนคือจุดมุ่งหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่มี 3 ส่วนที่เชื่อมโยงกัน คือ การมีส่วนร่วมของทุกภาคในการบริหารจัดการสังคม (Participation) ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และความรับผิดชอบต่อ (Accountability) ส่วน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2548) ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล สามารถเรียกได้หลายอย่าง เช่น ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ การบริหารจัดการที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อมาราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติคำว่า Good Governance อย่างเป็นทางการว่า ธรรมาภิบาล โดยหมายถึงวิธีการดำเนินการปกครองที่ทำให้เกิดผลดีและความเหมาะสม ขณะที่สำนักนายกรัฐมนตรี (2545, 24) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างธรรมาภิบาล มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลัก

นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความร่วมมือ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

จากหลักธรรมาภิบาลที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า ในการบริหารงานในสถานศึกษาสามารถที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานให้มีศักยภาพได้นั้น การบริหารงานในระดับโรงเรียนนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อกำหนดแผนดำเนินงานและช่วยตัดสินใจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยดูแลการบริหารในรูปแบบเป็นธรรมรัฐ และมีผลงานที่ดีมีประสิทธิภาพสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องมีหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะสามารถลดความขัดแย้งทั้งต่อผู้รับบริการและบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ในสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งมีสถานศึกษาจำนวน 255 โรง ได้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดเกิดการบริหารจัดการและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำสารสนเทศต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความรู้กับผู้บริหารและ

ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักและแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนการปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดวางระบบควบคุมภายใน จัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน เผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบ และมีการประเมินเป็นระบบ รายงานผลอย่างต่อเนื่องทุกปี มีการสร้างเครือข่ายผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานของสถานศึกษา และส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาโดยยึดหลัก “คุณธรรมนำความรู้”

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดีมีความรู้ มีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการแตกต่างกัน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของตนเองให้พึงประสงค์และสอดคล้องกับหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงในการบริหารงานในองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา อันที่จะพัฒนาสมาชิกของสังคมหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามระบบ โรงเรียน อันที่จะพัฒนาสมาชิกของสังคม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน ตลอดจนประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะ ตลอดจนค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีงามตามสังคมต้องการ

2. การบริหาร หมายถึง การดำเนินที่เกี่ยวกับด้านต่างๆ ตลอดจนการอำนวยการเพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนงาน ปฏิบัติการ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นประถมศึกษาและขยายโอกาสของภาคีรัฐครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลำพูน อำเภอปากพนัง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ และอำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

6. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554

7. ธรรมชาติภาพ หมายถึง หลักในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร ประกอบด้วย หลักการบริหารงานด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

8. หลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ด้วยความถูกต้องความดีงาม มีการกระจายอำนาจการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รมณงค์ให้บุคลากรยึดถือหลักความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

9. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริการที่ยึดมั่นความถูกต้องดีงาม สร้างคุณภาพชีวิตของบุคลากรในหน่วยงานให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีเสถียรภาพ ทุกคนสามารถอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

10. หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น

ประโยชน์ บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง มีกระบวนการให้บุคลากรสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

11. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้การวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจหาการตัดสินใจ การพิจารณาและการแสดงประชามติเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังในการทำงานที่สอดคล้องประสานกัน

12. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและผู้บริหารใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการปฏิบัติหน้าที่ที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และสร้างความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย

13. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ มีความรวดเร็ว มีคุณภาพ คุ้มค่าให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน

14. เพศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน ได้แก่ เพศหญิงและเพศชาย

15. ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ หมายถึง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 255 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช 3 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 154 คน และข้าราชการครูผู้สอน จำนวน 333 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548) และในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากโดยไม่ใส่คืนเพื่อกำหนดรายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลักการ คือ หลักนิติธรรม จำนวน 10 ข้อ หลักคุณธรรม จำนวน 10

ข้อ หลักความโปร่งใส จำนวน 10 ข้อ หลักการมีส่วนร่วม จำนวน 10 ข้อ หลักความรับผิดชอบ จำนวน 10 ข้อ หลักความคุ้มค่า จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด จำนวน 60 ข้อ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี แบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ ตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน เพศชาย เพศหญิง ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ โดยตัวแปรตำแหน่ง เพศ ใช้การวิเคราะห์แบบค่าที (t-test) และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักคุณธรรม รองลงมาคือหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ

2. ระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ตัวแปรเพศ และตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติ พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม และด้านความมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม และด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการ

ครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า

หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติตน ใช้กฎระเบียบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงเพื่อประสิทธิภาพของงาน มีกฎระเบียบต่างๆที่ชัดเจนและให้ความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ปฏิบัติงานให้บุคลากรมีความรับผิดชอบมากขึ้นและมีการดักเตือนหรือควบคุมกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติตนมากขึ้น

หลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงานที่หลากหลายในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนพิจารณาความดีความชอบ มีความอดทนอดกลั้น มีรางวัลเพื่อตอบแทนคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจและเป็นแบบอย่างที่ดีสืบไป และ

มอบหมายงานให้บุคลากรตามความสามารถและความเหมาะสม โดยยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติ

หลักความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เช่น งานงบประมาณ มีการชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางรูปแบบการทำงานและมีตัวอย่างที่ชัดเจนเพื่อเป็นการง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ มีการจัดตารางการแบ่งงานให้ครูแต่ละคนอย่างชัดเจน มีการตรวจสอบ ประเมินผลเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ยุทธศาสตร์ และการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษา มีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดหาครูที่มีความสามารถโดยตรงและสอนตรงกับวิชาที่ถนัด เพิ่มบุคลากรให้เพียงพอกับงานใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานและเกิดความคุ้มค่า ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เรียงตามลำดับ คือหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือหลักนิติธรรม การวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน มีลักษณะของนักบริหารการศึกษามีอาชีพ ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ก.ค. กำหนด จากการพัฒนาโดยการอบรมดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนได้รับทักษะที่จะเป็นคุณธรรมสำหรับผู้บริหารเพิ่มพูนมากขึ้น

2. การศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนจำแนกตามตัวแปรตำแหน่งโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนมีการรับรู้งานที่เท่าเทียมกัน เนื่องผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากขึ้นหรือมีการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆมากมายทำให้เกิดความรู้เข้าใจในพฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากขึ้นหรือเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหาร

สถานศึกษาปฏิบัติต่อครูเพศชายและครูเพศหญิงเท่าเทียมกัน ครูทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการทำงานเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิงมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งเหมือนกันและระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับเดือนใจ ฤทธิจักร (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษานิเทศศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากร สถาบันนิเทศศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม พบว่าบุคลากรมีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิเทศศาสตร์ ระดับปานกลางทุกด้าน ประเด็นที่บุคลากรมีทัศนะระดับมาก ได้แก่ สถาบันนิเทศศาสตร์ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักความรับผิดชอบ กำหนดกฎระเบียบการปฏิบัติงานตามระเบียบของทางราชการ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดย

คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารสถาบันนิเทศศาสตร์ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและทำงานอย่างมีคุณภาพ บุคลากรสถาบันนิเทศศาสตร์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่ ที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิเทศศาสตร์แตกต่างกันสอดคล้องกับนิภาพร รุ่งโรจน์สากล (2546) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อยู่ในระดับมากทุกกลุ่มและทุกด้าน

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รมรณรงค์ให้ใช้หลักคุณธรรมกันอย่างกว้างขวางและจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาได้รับการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมแล้ว ก็จะเป็นผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมและจะก่อให้เกิดการปฏิบัติโดยยึดหลักคุณธรรมกับนักเรียนอย่างกว้างขวางและจริงจัง
2. ผู้บริหารควรสร้างความรับผิดชอบของตนเองโดยการมีส่วนร่วม มีระบบตรวจสอบที่ชัดเจนและมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ใจกว้าง และเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และร่วมปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

4. ผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านระเบียบของทางราชการต่อผู้ปกครองนักเรียนอย่างทั่วถึงให้มากขึ้นกว่าเดิม

5. ผู้บริหารควรให้ความใส่ใจในเรื่องของการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด โดยการกำหนดมาตรการ การระดมทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กฎระเบียบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงเพื่อประสิทธิภาพของงาน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกฎระเบียบต่างๆที่ชัดเจนและให้ความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคลากร

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรมีความรับผิดชอบมากขึ้นและมีการตักเตือนหรือควบคุมกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานมากขึ้น

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแก้ไขปัญหา

2. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงานที่หลากหลายในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรฝึกการทำงานเป็นทีมลดทิวทัศน์มาพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและควรมีความอดทนอดกลั้น

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรางวัลเพื่อตอบแทนคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจและเป็นแบบอย่างที่ดีสืบไป

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้บุคลากรตามความสามารถและความเหมาะสมโดยยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติ

3. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เช่น งานงบประมาณมีการชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และควรจัดสรร

งบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอนอย่างเพียงพอ

4. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลัก

ความรับผิดชอบ

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางรูปแบบการทำงานและมีตัวอย่างที่ชัดเจนเพื่อเป็นการง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดตารางการแบ่งงานให้ครูแต่ละคนอย่างชัดเจน

4.3 ครูผู้สอนขาดแรงจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบประเมินผล เสนอแนะเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.4 ครูผู้สอนขาดจิตสำนึกในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปลูกจิตสำนึกของบุคลากรในเรื่องต่างๆ

5. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ยุทธศาสตร์ และการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษา

5.3 ผู้บริหารสถานศึกษานำการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ และควรรับฟังความคิดเห็นจากเสียงส่วนมาก

6. การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลัก

ความคุ้มค่า

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดหาครูที่มีความสามารถโดยตรงและสอนตรงกับวิชาที่ถนัด เพิ่มบุคลากรให้เพียงพอกับงาน

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานและเกิดความคุ้มค่าสูงสุด

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางเดี่ยว กล่าวคือเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ได้รับบริการ หรือผู้ใช้บริการอื่นๆ ของโรงเรียนด้วย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง สมาคมนักเรียนเก่า หรือชุมชนบริเวณโ

รงเรียน เพื่อที่จะนำความคิดเห็นดังกล่าวมา พิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงอย่างเดียวจึงควรมีการ

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งใช้ทำนองเดียวกันกับผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรศึกษาวิธีการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อให้ทราบรูปแบบหรือวิธีการเกิดระบบการนำ

หลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของงานด้านต่างๆ

บรรณานุกรม

พระปฐมบรมราชโองการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (ออนไลน์). แหล่งที่มา

<http://www.fisheries.go.th/Royalfish.htm>.สืบค้นวันที่ 26 ธันวาคม 2554.

เตือนใจ ฤทธิจักร.(2550). **ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากร**

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา , มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ธรรมาภิบาล. (ออนไลน์). (2547) แหล่งที่มา : http://www.kpi.dru.ac.th/show/calendar_cen.asplid .

นิภาพร รุ่งโรจน์สากล.(2546). **พฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขากาการบริหาร

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ.(2548).**องค์การและการจัดการ.**กรุงเทพฯ:ธรรมสาร.

สำนักงาน ก.พ.(2545). **การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance รายงานประจำปี 2541-2543.**

กรุงเทพฯ : สำนักงานก.พ.

สำนักงานกฤษฎีกา.(2545).**พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.**กรุงเทพฯ.